

بازیگران و بازیچه‌ها

مجموعه دربوته نقد - کتاب هفتم

نویسنده: مسعود رضایی شریف‌آبادی

انتشارات ایران

www.ketab.ir

سازنده: رضایی، مسعود - ۱۳۴۱.

عنوان و نام پندتاور، بازیگران و بازیچه‌ها / مسعود رضایی شریف‌آبادی.

مشخصات نشر: تهران: دفتر مطالعات و تدوین تاریخ ایران، ۱۴۰۲.

مشخصات ظاهری: ۱۶۰ ص: عکس.

فروش: مجموعه در بوته نقد: کتاب هفتمن.

شماره: ۹۷۸-۶۲۲-۹۷۵۶۷-۹-۲.

و ضمیت فهرست نویسی: قیبا

پاداشرت: چاپ قلی، خانه کتاب، ۱۳۹۲.

پاداشرت: نهایه.

موضوع: بهائیگری -- دقایقه‌ها -- Bahai Faith - Apologetic works

بهائیگری -- ایران -- Bahai Faith --

شناسه افزوده: دفتر مطالعات و تدوین تاریخ ایران

رد بندی کنگره: ۸۰۳۷۰

رد بندی دیوبی: ۲۹۷/۵۶۴

شماره کتابشناسی ملی: ۹۳۸۵۹۵۲

اطلاعات رکورد کتابشناسی: قیبا

عنوان: بازیگران و بازیچه‌ها

مجموعه در بوته نقد - کتاب هفتمن

نویسنده: مسعود رضایی شریف‌آبادی

کتاب آزادی: دنیا حق شنو

جلد: ۱؛ زمستان ۱۴۰۲ • تیاز: ۵۰۰ نسخه

لیتوگراف: حاشاند: مؤسسه فرهنگی - مطبوعاتی ایران

قیمت: ۱۵,۰۰۰ تومان • تعداد صفحات: ۱۲۰

شماره: ۹۷۸-۶۲۲-۹۷۵۶۷-۹-۲.

انشارات ایران

• آدرس: تهران، خیابان جنت آباد جنوبی.

چهار باغ شرقی، ۱۶، منطقه اول شمالی، کوچه

رباحی غربی بلاک ۵۵ واحد یک

نکد پستی ۴۴۶۱۷۶۱۵ • تلفن: ۱۴۷۲۸۴۶۱۸

• همه حقوق برای نشر دفتر مطالعات و تدوین تاریخ ایران محفوظ است.

فهرست

- ۷ - - - - دیباچه
۱۱ - - - - زندگینامه نویسنده اثر-

اول | بررسی کتاب

- ۱۵ مقدمه
• کنکاشی درباره اظهار نظر آقای عبدالله شهبازی تحت عنوان «جستارهایی از تاریخ
۱۷ بهائی‌گری در ایران»
۱۹ جغرافیای جماعتیت بهائیان ایران
۲۷ کانون‌های استعماری و بهائی‌گری
۴۳ بهائی‌گری، سازمان‌های اطلاعاتی و ترویسم
۴۷ ماهیت بلواهای ضد بهائی

دوم | نقد و نظر

- ۱۰۹ - - - - فهرست اعلام

چند دستگی و اختلاف این دو نظر معاصر ایران همواره یکی از تیترهای مؤثر برای تضعیف اقتدار ملی و به زیر مالکیت آنها ملت بوده و در مقابل یکی از عوامل یکپارچگی و اتحاد مردم وجود اعتقاد مشترک قوی دینی در این جامعه ارزیابی می‌شده است. ایران مقتدر و قدرتمند در دوران صفویه به دلائل مختلف در عهد قاجاریه دچار افول قدرت شد. هم‌زمان با بروز نشانه‌ها و علائم ضعف در دولت مرکزی در این ایام، طمع دولتين روس و انگلیس برای پیدا کردن جای پایی مستحکم در ایران برانگیخته می‌شود. این بیگانگان از یک سو تلاشهای همجانبه‌ای را برای حذف فیزیکی شخصیت‌های بر جسته‌ای همچون قائم مقام و میرزا تقی خان امیرکبیر - که در قامت مصلحانی صدیق در صدد برطرف کردن ضعفها و تقویت اقتدار ملی برآمده بودند - صورت می‌دادند و از دیگر سو عوامل وحدت بخش در این مرز و بوم هدف کینه‌توزی این سلطه‌گران طماع قرار می‌گرفت. همانگونه که اشاره شد در رأس قابلیت‌های متحد کننده ملت، باورهای دینی قرار داشت. با درک همین واقعیت، سلطه طلبان نوظهور در ایران به طرق مختلف در صدد

تضییف این منشاء اتحاد و اتفاق برآمدند. یکی از روش‌های شناخته شده شناسایی و مورد حمایت قرار دادن افراد جاه طلب یا متوجه است. چنان‌که در تاریخ به کرات شاهد بوده‌ایم در ایران نیز همچون سایر جوامع دینی هراز چندگاهی دغل پیشگانی در صدد سؤاستفاده از فضای مذهبی و اعتقادات اصیل دینی در مورد ظهور منجی برآمده و به طرح ادعاهای خلاف واقعی پرداخته‌اند. در میان این مدعیان علی محمدشیرازی ملقب به باب توانست افراد قابل توجه‌تری را به گرد خود جمع آورد. از همین رو به سرعت مورد توجه بیگانگان سلطه جو واقع شد. این توجه و سرمایه‌گذاری منجر به بروز قائله‌ای در کشور گردید. امیرکبیر که حفظ و حراست از استقلال کشور را در بالاترین اولویت سیاست خود می‌دانست و از هیچ کوششی در این زمینه دریغ نمود و بید به شدت تحرکات قدرتهای سلطه‌جوی روس و انگلیس را با هوشمندی و نظر فوق العاده زیر نظر داشت پس از آنکه واهمی بودن ادعاهای باب با توجه به این اتفاق روشن شد و مسجل گشت که در پس این تفرقه‌انگیزیها بیگانه قرار دارد، در این رابطه نامه فرقه‌سازی بیگانه واکنش تندی نشان داد. اما این قاطعیت که منجر به صدور حکم اعدام علی محمدشیرازی شد، نتوانست برنامه تدارک دیده شده در راستای این اهداف را متوقف سازد. زیرا دنباله این حریان به خارج انتقال یافت و در کشورهای همجوار امکان ارتباط سردمداران با یه و سپس بهائیت با بیگانه به ویژه با سرویس اطلاعاتی انگلیس سهولت شد.

صرف‌نظر از نوع رشد و نمو یافتن با یه و بهائیت آنچه می‌تواند در شناخت این فرقه بسیار روشنگر باشد ارتباط بسیار تشکیلاتی آن‌ها به نژادپرستان حاکم شده بر فلسطین اشغالی است. بر همین اساس در دوران پهلوی اول و دوم که صهیونیستها بر همه شوئن کشور در سایه آمریکا و انگلیس حاکم بودند، تشکیلات بهائیت عامل اجرایی بسیاری از منویات آن‌ها در ایران بودند. این اعتماد فوق العاده اشغالگران فلسطین به نیروهای تشکیلاتی این فرقه می‌تواند اهداف حمایت سلطه‌گران از آنان را کاملاً روشن سازد. در دوران

سلطه آمریکا و انگلیس ایران با علم به منفور بودن فرقه های ساخته و پرداخته بیگانه در میان آحاد ملت اجازه داده شده بود تا به صورت هدایت شده با بهائیت مقابله فرهنگی شود. این تدبیر از یک سو بسیاری از نیروهای مذهبی را تخلیه می کرد و از دیگر سو آنها را از مبارزه با ریشه های اصلی وابستگی در ایران دور می ساخت. البته از آنجا که بسیاری از امور تجاری و خدماتی (چون اتکا- سازمان تأمین کننده مایحتاج نیروهای مسلح) در عناصر بر جسته تشکیلات بهائیت واگذار شده بود و نیروهای مقرب پهلویها همچون پزشک مخصوص و... بهایی بودند صدور مجوز مقابله لفظی با بهائیان حتی گردی بر قبای آنان نمی نشاند.

در مورد این فرقه تاکنون بحث های زیادی صورت گرفته و آثار فراوانی به چاپ رسیده است؛ اما آنچه در این اثر خدمت خوانندگان تقدیم می شود بحثی است دو سویه که ایکسو فردی از وابستگان به این فرقه در قالب جوایه ای به مقاله آقای عبدالشانعی به دفاع از بهائیت پرداخته است و از دیگر سو نقدی بر آن عرضه شده است که زمینه دست یابی قضاوی دقیق را تسهیل می کند.

◦ مدیر دفتر مطالعات و اسنادین تاریخ ایران

◦ عباس سلیمانی نمین